

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ
 ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਦੁਲਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.
 ਰਾਜ , - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
 ਬਨਾਮ
 ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ

195

ਮਈ, 4

1952 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 145

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ (1838 ਦਾ ਐਕਟ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ
 J96~^ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ—ਦਾ ਰੂਪ—ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ
 ਚਲਾਉਣਾ—ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।

ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ
 ਲਿਖਿਆ: -

"ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਸਤਿਕਾ * * * ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੱਥੀ
 ਅਨੁਵਾਦ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ
 ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ
 ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
 ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ
 ਹਨ। ਵੱਖ -ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ 6f Ihdi^ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
 । ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ
 ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

• • ♦ • ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 153-ਏ ਅਤੇ 295-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ
ਪੀਨਲ ਕੋਡ (ਐਕਟ XLV ਆਫ 1860) ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ
ਸੂਚਨਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "

ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪੱਤਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਸਦੇਓ ਏ ਗੜ ਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ (1), ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ; ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਬਨਾਮ ਬਬੋ ਸਟੇਟ ਆਰਿਡ ਅਦਰਜ਼ (2), ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਟੀ. ਸੀ. ਸੇਠੀ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 10 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ, ਜੋ ਕਿ ਐਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 31 ਜਨਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਹਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

Kapur, J.

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ 10 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਟੇਕ ਚੰਦ ਸੇਠੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 1949 ਵਿੱਚ *ਨੇਹਕਲੰਕ ਚੰਦਰ ਉਦੇ ਭਾਗ ਤਿਜਾ* ਨਾਮ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਛਾਪ ਕੇ ਛਾਪੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ 5 ਜੂਨ 1950 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ ਸਨ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 153-ਏ ਅਤੇ 295-ਏ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

6. ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 4085-PE-50/III-1356, ਮਿਤੀ 5 ਮਈ ਰਾਹੀਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(1) **1945 FCR 93, 98**

(2) **ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 181.**

The Sute
v.
Giani Ram
Singh

1950, (ਗੋਪੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ) ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ। "

Kapur, J. ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਨੌ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 295-ਏ ਤਹਿਤ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਚਤਰਬ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਧਾਰਾ 30 ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਖਤ ਕੈਦ.. ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਐੱਫ. ਵਰਦਾਰਾਜਲੂ ਨਾਇਡੂ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ - ਸਮਰਾਟ (1), ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਾੜੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਸ਼ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PA ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ-

"ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਪੁਸ਼ਤਿਕਾ *** ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੱਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਨਫਰਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

◆ ◆ ◆ ◆
◆ ◆ ◆ ◆
◆ ◆ * ◆

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 153-ਏ ਅਤੇ 295-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, (1860 ਦਾ ਐਕਟ XLV)।

ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

The Slate

v.

Giani Ram
Singh

ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ

Kapur, J.

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹਵਾਲੇ ਵੱਲ ਦਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸੀ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ-

“ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ♦ *

*

153-ਅ ♦

♦

♦

*

ਜਾਂ ਧਾਰਾ 295-

ਏ * *

ਇਸ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ । ”

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਟੈਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।

ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ '*•' ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ

ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ, ਸਮਘ ਦਾ ਇਹ ਪੱਤਰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ- ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਬਨਾਮ ਬਬੇ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ।

ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ

ਗੰਭੀਰ ਆਮ ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੌਪੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। "

ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਪਰ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, *ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਮੋਰਾ* ਈਸ਼ਵਰ ਦੇ ਕੇਸ (1)* ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਤਰ, ਜਿਸਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਬਸਦੇਓ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ-ਸਮਰਾਟ (2)* ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।) .

ਫਿਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਮੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ

- (1) **ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 181**
 (2) **1945 ਈਸੀਜੇਐਲ 93, 98**

ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੇ, ਅਤੇ, y- ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ, ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੋ ਕਿ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 196 ਦੀ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਦੁਲਟ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

Dulat, J.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ